మత్తు వదలిన మురళీకి తను చేసిన పనేమిటో అప్పటికి గుర్తుకు వచ్చింది. బృందకేసి దీనంగా చూసాడు. బృంద వెక్కిళ్లుపెట్టి ఏడుస్తూంది. ఆవేశంలో దేహమంతా కదిలి పోతూంది. తలగడంతా తడిసి ముద్దయింది. తడారిపోయిన కంఠం పెగుల్చుకుని 'బృందా' పిలిచాడు. పడగ విప్పిన కోడెనాగులా బుసకొట్టింది బృందావని.

నీలోనే ఉన్నాను

రుద్రరాజు శ్రీదేవి

'ఛీ. దుర్మార్గుడా! నా బ్రతుకంతా బండలు చేసావు. నీ మనసులో యింత కుళ్లు దాగుందని తెలిస్తే, నీ యింటికే రాకపోదును. నన్ను నాశనంచేసావు. నీకేం అపకారం చేసాను? ... ఎందుకిలా నాశనం చేసావు నన్ను?...' రోషంగా, ఒకప్రక్క వెక్కిళ్లు పెడుతూనే అడిగింది.

ఏమని సమాధానం చెపుతాడు?...ఆమెను నాశనంచేయాలని అనుకున్నాడా...ఊహుఁ... ఎ-రం రోజులలో ఆమెను పెళ్లికూతురిలా, తన ప్రియమైన మధూ వధువుగా చూడాలనుకున్నాడు. కాని జరిగిందేమిటి? ... తన గుండెల్లో మండే మంటలను ఆరించేందుకు త్రాగే ఈ నిషా పదార్థం మరియొకరి జీవితాన్ని రగిల్చేస్తుందని తెలుసుకోలేకపోయాడు. కనీసం ఊహించిఉండేటే దాని జోలికే పోయేవాడు కాదు. ఇప్పుడు మధుకి ఏం సమాధానం చెపుతాడు? ... పిచ్చిగా జుట్టు పీక్కున్నాడు. హృదయంలోని బాధంతా ముఖంలోనికి కొట్టొచ్చినట్లు కన్పడుతుంది. నూతిలోనుండి మాట్లాడుతున్నట్లు లోస్వరంతో కంపిస్తూ అన్నాడు. 'బృందా! నేను కలలో కూడా ఊహించనిది జరిగిపోయింది. నిన్ను క్షమను అర్థించేందుకు కూడా అర్హతలేదు నాకు. నా మధూకి నా ముఖమెలా చూపించాలో తెలియటంలేదు. భగవాన్! ఎంతటిస్థితి తెచ్చిపెట్టావయ్యా...

మురళి చెప్పేదేమీ వినిపించుకోకుండా అతి క్రౌర్యంగా 'దీని ముగింపు ఏమిటో నీకు తెలుసా' అడిగింది.

ముగింపు !! ఏమిటీ ... మనసులో గొంతు క్కుని పైకి నిశ్చలంగా'అవును. నా జీవితాన్ని ముగించడమే దీనికి సరిఅయిన ముగింపు. బ్రతికిఉండి ఈ మిత్రద్రోహాన్ని భరించలేను...' అన్నాడు మురళి.

'అది పిరికివాళ్ల లక్షణం' అన్న గంభీర పలుకులు విని యిద్దరూ త్రుళ్లిపడ్డారు.

మధు !!...మురళి తలదించుకుని కూర్చున్నాడు.

'మధూ'అని చిన్నకేకవేసి ఏడుస్తూ అతని దగ్గరగా వెళ్లబోయి మరల తమాయించుకుని; 'నిన్ను తాకే అర్హత లేదు మధూ. ఈ దుర్మార్గుడు నన్ను పతనంచేసాడు.' భోరున విలపించింది బృంద. బాధనంతా తనలోనే యిముడ్చుకుని, 'బృందా! నేనిప్పుడే వచ్చాను. మీ యిద్దరి మాటల వలన జరిగింది గ్రహించాను. అతను బుద్ధిపూర్వకంగా నిన్ను పాడు చేయలేదు. అతనంత ద్రోహి కాడు. దుర్మార్గుడూ కాడు. ఎన్నిసార్లో చెప్పాను. త్రాగటం మానేయరా అని. విన్నాడు కాదు. ఈ నాడు నా ఎదుట తలదించుకోవలసిన అవసరం రాకపోనుకదా...చూసావా మురళీ... చెడ్డెప్పుడూ చెడునే ఆశ్రయిస్తుందని. కాని నేను నీ వ్యసనాన్ని తప్ప నిన్ను తప్పుపట్ట లేనురా...' తాపీగా అన్నాడు మధు.

మధూ అంటూ ఆర్తిగా కౌగిలించుకున్నాడు మురళి. 'మధూ! నేనింత మంచితనాన్ని భరించలేనురా...నన్ను చంపేయరా... నన్ను చంపేయరా...' రోదించాడు మురళి. 'మురళీ నేను నీ కంటికి హంతకుడిలా కన్పిస్తున్నానా...జరిగిన పొరపాటును సరిదిద్దుకునే బాధ్యత మన యిద్దరిమీద ఉంది. బృంద జీవితాన్ని సుఖమయం చేయడానికి ప్రయత్నిద్దాం'అని బృందకేసి తిరిగి, 'బృందా! జరిగింది పొరబాటు. ఈ పొరబాటును మరిచిపోయేందుకు ప్రయత్నించు. దీనివలన జరగబోయే మనిద్దరి పెళ్లికి ఆటంకం రాదు. నీ వెప్పుడూ నా బృందవే...'నన్నాడు గంభీరంగా

మధు మురళీ కంటికి గరళకంఠుడిలా కన్పించాడు.

బృందావని ఆగ్రహావేశాలతో కంపించిపోయింది.

'ఓహ్ ! ఏమి స్నేహం?...ఎంతటివాడివి మధూ?...నీ మిత్రుడి కామాగ్నిలో దగ్ధమయ్యాననే సానుభూతి లేదే నీకు. నీ కాబోయే భార్య శీలాన్ని హరించాడన్న కోపం లేదు, బాధలేదు. గొప్ప ఉదార హృదయుడవని అనిపించుకోవాలనా?...లేక నీవు పైకి వచ్చే అవకాశాలన్నీ భగ్నం అవుతాయన్న భయమా ?... ఓహ్ ఎలాటివ్యక్తిని నమ్మి మోసపోయాను..' ఏడ్చింది.

మధు నిర్లిప్తుడై, నెమ్మదిగా బృంద దగ్గరకువెళ్లి ఆమె తల నిమిరాడు. 'నన్ను అర్థం చేసుకో బృందా!' అన్నాడు నెమ్మదిగా.

చివ్వున తల ఎత్తి 'నా కింకేమీ చెప్పొద్దు మధూ! నేనేదయినా సహిస్తాను కాని అవినీతిని సహించను...అవినీతిని ప్రోత్సహించే వారంటే అసహ్యించుకుంటాను. సరే కానియ్. నిన్ను మనసారా నమ్మినందుకు మంచి గుణపాఠం చెప్పావు. నా నిర్ణయం చెప్తాను విను. నీకింకా నా మీద ప్రేమనేది ఉంటే మురళితో పెళ్లి జరిపించు. పెళ్లైన తరువాతనుండి నా కళ్ల బడకు. ఇదే నేను కోరేది...'ముఖం చేతులతో కప్పుకుని రోదించింది.

మధు, మురళీ స్తంభించి పోయారు.

పాలిపోయిన ముఖంతో మురళీ, 'తొందర పడకు బృందా!' వణుకుతు అన్నాడు. తీక్షణంగా ఒక చూపు విసిరింది మురళి వైపు బృంద. ఆ చూపులో అసహ్యం, ద్వేషం కొట్టొచ్చినట్లు కన్పడి బాధతో విలవిలలాడాడు మురళి.

ఆవేదనతో కమిలిపోయినముఖంతో, 'నన్ను అపార్థం చేసుకుంటున్నావు బృందా! ఆవేశంలో ఏదో ఆలోచిస్తున్నావు. శాంతంగా ఆలోచించి నిర్ణయానికి రా...నేను నీ మేలు కోరి చెపుతున్నాను. జరిగిన సంఘటన మనముగ్గురిమధ్యే ఉంటుంది...'అన్నాడుమధు. అతనిహృదయం ఆ యిద్దరి మధ్య నలిగి పోతూంది. ఏం మాట్లాడితే ఎవరికి బాధ కల్గుతుందోనని సతమతమవుతున్నాడు. తనేదయినా కాస్త తొందరపడి మాట జారాడో మురళి బాధపడి ఏ అఘాయిత్యానికి పాలబడతాడోనని భయం.

నీలోనే ఉన్నాను

బృంద హృదయం తెలుసు. సహజంగా ధైర్యస్థురాలైన బృంద సులభంగా తేరుకోగలదని, ఒంటరిగా నున్నప్పుడు ఆమెను అనునయించవచ్చని అనుకుని బృందవైపు ఎక్కువ సానుభూతిని, బాధను ప్రకటించలేదు. ఆమె అపార్థం చేసుకుంది. ఇంత తేలికగా తన అనుబంధాన్ని త్రెంచుకుంటుందని భావించలేని మధు గుండెల్లో మంటలు రేగాయి.

ఖస్సుమంది బృంద 'దయచేసి నాకేమీ చెప్పకు. ఏమి చెప్పినా నేను వినను. నేనొక నిర్ణయానికి వచ్చానూ అంటే అది జరిగి తీరాలి' అంటూ విసురుగా వెళ్ళిపోయింది. మధు ముఖంలో ఒక విధమైన విలక్షణమైన భావం కదులాడుతుండటం చూసిన మురళి హృదయం పిండినట్లైంది.

ఇది జరిగిన వారం రోజులకు మురళీ బృందల వివాహం జరిగింది. పెళ్ళైన తరువాత మధు బృందతో, 'బృందా! జరిగినదేదో జరిగింది. దానిని మనసులో పెట్టుకోకు. నీ జీవితం కుదుట పడాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. గతాన్ని మరచి పొమ్మని వేడుకుంటున్నాను. ఆనాడు నేనలా ఎందుకు ప్రవర్తించానో నీకు తెలియదు బృందా! ఈ ఒంటరి జీవితంలో నా ప్రాణమిత్రుని ఎక్కడ పోగొట్టుకుంటానోనని భయపడ్డాను. నా ప్రాణాధికమైన నిన్ను ఆస్థితిలో చూసి ఎంత మధనపడ్డానో మాటల్లో చెప్పలేను బృందా... సరే జరిగినది మరోసారి తలుచుకుంటే ఒరిగేదేమీలేదు. అతను చేసిన పొరపాటుకి అతను క్రుంగిపోతున్నాడు. నీ మనస్సు మరల్చుకుని అతనిని ప్రేమించు. ఇంతకంటే నేనేమీ చెప్పలేను...' అన్నాడు.

బృందావని కసిగానవ్వింది. 'అతనిని ప్రేమించాలా?... సలహాచెప్పేది నువ్వా?... చాలాబాగుంది. అతనిని ఎలా ట్రీట్‌చేయాలో నాకు తెలుసు. నాకెవరు చెప్పనవసరములేదు'.

పాలిపోయిన ముఖంతో వెళ్ళిపోయాడు మధు. మురళీచేత ఒట్టు వేయించుకున్నాడు—బృందను బాగా చూస్తానని, ఎట్టిపరిస్థితులలోనూ చావు పేరు తలపెట్టనని బృంద మనసు చాలా దెబ్బతింది...చాల జాగ్రత్త అని హెచ్చరించి వెళ్ళిపోయాడు.

నలుగురిలోనూ ఉన్నప్పుడు మాత్రం ఆదర్శపత్నిలా నటిస్తుంది బృంద. మురళీకి ఆమె నటన చూస్తే చాల ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. ఏకాంతంలో మాత్రం మురళీకి దక్కేవి శూలపుపోట్లలాటిమాటలు,చేతలూ, అసలు బృందది ఆవేశం, అహంకారమూగల ప్రకృతి. దీనికితోడు పెంకితనము సహజంగా సిద్ధించింది.

మధు, మురళి, బృందం వీరు ముగ్గురు క్లాసుమేట్స్. మురళి ధనవంతుల బిడ్డ. అతనికి తల్లి, తండ్రి చిన్నతనంలోనే పోయారు. మధూకి ఎవరూ లేరు. నిరుపేద. కాని అతని గుణగణాలకు ఆకర్షితుడై మురళీ అతని పూర్తి బాధ్యత స్వీకరించాడు. మధూకి మురళీ అంటే ప్రాణం. అతని ఆస్తి వ్యవహారాలవీచూస్తూ అన్నీ సక్రమముగా ఉండేటట్లు చేస్తూ తన కృతజ్ఞతను వెల్లడి చేసుకుంటున్నాడు. మురళీకి మధూయే లేకపోతే ఒక్క క్షణం జరగదు అన్నంతగా ఫీలవుతాడు. ఇలా వీరిద్దరూ తమ ఒంటరి తనాలను వదిలి హాయిగా ఉండేసమయంలో బృంద పరిచయమవుతుంది. బృంద క్రమముగా వీరిద్దరికీ చనువవుతుంది. ఇద్దరూ కూడా బృందవైపు ఆకర్షితులౌతారు. ఆ ఆకర్షణ ఆరాధనగా మారి వారి హృదయాలమటుకే పరిమితమవుతుంది. ఒకరిప్రేమ ఒకరికి తెలియదు. బృంద మధూకి మనసిచ్చింది. అది వెల్లడించినతరువాత పెళ్ళినిశ్చయించుకున్నారుబృందా, మధూలు మురళి తనప్రేమనంతా తనలోనే యిముడ్చుకుని, గుండె దిటవు చేసుకుని వారిని మనసారా దీవించాడు.

కాని మురళీ మనసులోని బృందను బయటకు త్రోసివేయలేక, లోన యిముడ్చుకోలేక భరించ రాని బాధలో త్రాగుడు మొదలెట్టాడు. చాలా కాలం వరకు మధు యిది కనిపెట్టలేదు. తెలిసి మానేయమని బ్రతిమిలాడాడు. కాని ఇది నాకు చాలా కాలంనాటి అలవాటు. ఈ విషయంలో మాత్రం నీవు నన్ను ప్రెస్ చేయకు. మానివేయాలని నాకు దృఢంగా కల్గితే తప్పకుండా మానివేస్తాను.' అని అతనిని మాట్లాడకుండా చేసాడుమురళి.

బృందావనికి ఒక్క తల్లి తప్పితే ఎవ్వరూ

నీలోనే ఉన్నాను

లేరు. ఆమె కొద్దిపాటి ఆస్తిపాస్తులతో కూతురును అల్లారు ముద్దుగా పెంచింది. ఆ గారాబమే బృందకు అహంకారమూ, ఆవేశ ప్రవృత్తిని ఎక్కువ చేసాయి. ఆమెకు కూడా కొన్నిపటిష్టమైన ఆశయాలున్నాయి. తన ఆశయాల గురించి ఎప్పుడూ మురళి మధూలకు చెపుతుండేది. ఆ ఆశయాల చర్చే వారిద్దరినీ ఎక్కువగా ఆకర్షించింది. ఆమె సహజ గుణాలను ఆశయాల ముసుగులో నుండి చూడలేక పోయారు. మిత్రులిద్దరికి ఆమె ఒక దేవతా మూర్తిలా గోచరించింది.

బృంద ఒకసారి ఆవేశంగా అంది. 'మన సిచ్చినవానికే తనువు అర్పించాలి. విధివక్రించి స్త్రీ శీలం కోల్పోతే, అపవిత్రమైన దేహంతో ప్రియుని మోసగించి అతనిని వివాహమాడ కూడదు. నాకు చాల బాధగా ఉంటుంది. మనసొక చోట, తనువొక చోట... తలుచు కోడానికే బాధగా ఉంది...'

కూతురి విలక్షణమైన అభిప్రాయాలు, ఆశయాలు వింటూతల్లి బెంగపడేది. మధూ, మురళీలు ముచ్చటగా నవ్వుకునేవారు. ఆనాటి ఆశయాల, అభిప్రాయాల చర్చలే బృంద హృదయంలో తనను ఒక మోసగానిగా చిత్రించినవని బాధపడ్డాడు. రానురాను ఆమె ప్రవర్తనలో, ఆమె గుణాలు బయటపడ్డాయి.

ఆ రోజు—మధూ పనిమీద బయటకు వెళుతూ తనకోసం బృంద వస్తుందని, ఆమెను తనొచ్చేదాకా ఆపమని చెప్పి వెళ్ళాడు. వీరిద్దరి పెళ్లి స్థిరపడ్డాక బృందతో మాట్లాడాలంటేనే భయపడుతున్నాడు మురళి, ఎక్కడ తన బాధ బయటకు ఉబుకుతుందోనని.

మధూ వెళ్లాక—వంటామెతో 'బృంద వస్తే తనకు తలపోటుగా ఉండిపడుకున్నానని, మధూవచ్చేదాకా కూర్చోమని చెప్పమని, తనను లేపవద్దని తన గదిలోకి వెళ్లిపోయాడు. ఆ రోజు మరీ చికాకుగా ఉండి డోసుమీద డోసు వేయడం ప్రారంభించాడు. తనెవరో తనకే తెలియనంతగా త్రాగాడు. ప్రపంచ మంతా ఊయల ఊగుతున్నట్లు, తను స్వర్గంలో ఉన్నట్లు భావించుకుంటూ కూర్చున్నాడు.

వంటామె చెప్పినా వినక, స్త్రీసహజమైన జాలితో తనను చూడడానికి వచ్చిందిబృంద. బృందను చూడగానే తనలోని యిష్టం వెఱ్ఱితలలు వేసి ఆమెను పాడు చేసిన దాక విడిచి పెట్టలేదు. అప్పుడు ఆమె ఆశయాలు కాని, మిత్రద్రోహం కాని గుర్తుకు రాలేదు. అతని మంచితనం మత్తులోపడి మాయమయింది. ఫలితం ... ఏముంది? ... ఘోరజీవితం ... బృందకు. ఎదురు తిరగలేని బలహీనత... ఆవిడకు తన మంచి తనంలో నమ్మకంలేదు. తన బాధలో సానుభూతిలేదు. తనను ఒక మోసగానిలా చిత్రించుకుని అనుక్షణం బాధిస్తుంది. కాని యింత జరిగినా మధూకి మాత్రం తనమీద కోపం లేదు. అనుమానం అసలే లేదు. తను తెలియనిస్థితిలో జరిగిందని దృఢంగా నమ్మాడు. అదే చాలు తనకు. ఎడారిలో ఒయాసిస్‌లా ఆభావనే తనకుఒకింత శాంతినిస్తూంది. బృందా, మధూలను విడగొట్టిన మత్తు పానీయాన్ని ఆ రోజునుండే పూర్తిగా మానివేశాడు. కాని బృంద అతనిని ఏడిపించుదామని త్రాగుడు మొదలుపెట్టింది.

ఒక గొప్ప దేశంలో పెద్ద ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి. ఒకాయన పోలింగ్ బూత్‌కి వెళ్లి బాలట్ పత్రం తీసుకున్నాడు. అది మడిచివుంది.

"దాన్ని తెరిచి చూడకండి! అలాగే పెట్లో పడెయ్యండి!" అని హెచ్చరించాడు అక్కడ అధికారి.

"అదేమి"టన్నాడు ఒ.

"వోటింగ్ రహస్యంకదా?" అన్నాడు అ.

మొదట్లో కొద్ది కొద్దిగా సిప్‌చేసి మత్తుగా త్రాగినట్లు నటించి, మురళి బాధను చూసి కసితీరా నవ్వేది. తరువాత ఆ మత్తులో ప్రపంచాన్ని మరచిపోగల మత్తుందని తెలుసుకుని అలవాటు చేసికుంది. ఇది చూడలేక మురళి, మధూని రమ్మని ఉత్తరం వ్రాసాడు. మధూ ఎంతో బాధపడుతూ వచ్చాడు.

బృంద ఆ రోజు మరింత మత్తుగా త్రాగింది. మధూని చూసి. 'ఎవరూ... నా మధూవా?... ప్రియతమా... నిన్ను చూసి ఎన్నాళ్ళయింది... ఈ విరహం భరించ లేను... మధూ...ఒక్క ముద్దివ్వు మధూ... ఇంక నిన్నేమీ అడగను' అంటూ మధూని కౌగలించుకోబోయింది పిచ్చి పిచ్చిగా ప్రేలుతూ...

మధూ కోపంతో ఊగిపోయాడు. బృందని పట్టుకుని 'ఇదిగో. తీసికో... నీ మధూ యిచ్చే ముద్దులు' అంటూ చాచి పెట్టి రెండు లెంపకాయలు వేసాడు. బృంద వెఱ్ఱిగా చూసింది.

'మధూ' కంగారుగా ముందుకువచ్చాడు మురళి.

'కంగారు పడకు మురళీ! ముందీ రాక్షసిని గదిలో పడుకోబెట్టి బైటగొళ్ళెంపెట్టు' "నేను రాక్షసినట్రా...' రౌద్రంగాలేవబోయి మరలా కూలబడిపోయింది బృంద 'ఇదుగో బృందా... నోరుమూసుకు పడు' గర్జించాడు మధూ.

మధూ, మురళీలు యిద్దరూ సాయం పట్టి గదిలో పెట్టి బైటగొళ్ళెం పెట్టారామెను.

'మధూ' అంటూ ఏదో చెప్పబోయాడు బాధగా మురళి.

'ఇప్పుడేం చెప్పకు మురళీ... నేను చాలా అలసిపోయాను. రేపు దీనికి సరి అయిన పరిష్కారం చెపుతాను.' తన గదిలోనికి వెళ్ళిపోయాడు మధు.

మురళీ ఏమీ తోచనివానిలా నిలుచుండి పోయాడు ఒంటరిగా.

బృంద గదిలోనుండి, 'మధూ... నన్ను కొడతావా... నిన్ను ప్రేమించినందుకు యిదా బహుమతి... చూడు మీ యిద్దరినీ సర్వనాశనం చేస్తాను. చేయకపోతే నాపేరు బృందేకాదు...' అంటూ పదురుతూంది తడబడుతూ... మురళి నీరసంగా కుర్చీలో కూలబడ్డాడు నెత్తిన చేతులు పెట్టుకుంటూ.

* * *

తెల్లగా తెలవారిం తరువాత రంగన్న లేపినదాకా లేవలేదు మురళి. రాత్రి నిద్ర చాలక జేవురించిన ముఖంతో, ఎరు పెక్కిన కళ్లతో భారంగా లేచి ముఖం కడిగి హాలులో కూర్చున్నాడు మధులేచి ఏమి చెపుతాడోనని— మధూ తన గదిలో నుండి ఎంతకూ రాక పోయేసరికి మురళి ఆలస్యానికి తాళలేనట్లుగా మధూ గదిలోనికి వెళ్లాడు. గది తలుపులు త్రోసి, లోనికి వెళ్లబోయే మురళి కెవ్వుమని కేకవేసి పడిపోయాడు. అతని హృదయ విదారకమైన అరుపుకి నౌకర్లందరూ పరిగెత్తుకు వచ్చారు. గదిలో దూలానికి వ్రేలాడుతున్న మధూ నిర్జీవ కళేబరాన్ని చూసి కొయ్యబారిపోయారు. తరువాత గొల్లుమన్నారు. బృందకీ విషయాన్ని తెలియజేసారు. బృంద స్పృహతప్పి పడిపోయింది

తరువాత వారం రోజులకు బృందకు

ప్రశ్నావళి

టి. పి. — హైదరాబాదు.

ఏమీ అనుకోనంటే ఏం నగ్నసత్యం. . . వాలు చూపులు విసిరి, మెత్తని చిరునవ్వులు విసిరి, ముత్యాల పలుకుల్లాంటి నాలుగు మాటలు విసిరి ఇంకా అవసరం అయితే మానం కూడా అర్పించి ఉద్యోగాలు సాధించి మేము మీతో సమానమేనోయ్ అనడం ఏం గొప్ప? ఏం ప్రగతా?

కాదు. కాని చిన్న ధర్మసందేహం ప్రభాకర్. మరి ఉద్యోగాలు చేస్తున్న మగవాళ్లంతా ఏంచేసి ఉద్యోగాలు సాధించారో. . . కూడా చెప్పకూడదా? ఉడుక్కుని ఎప్పుడూ యిలా రాయకు. బాగుండదు!

వి. వి. వి. కె. — వడ్డుగండ్ల.

పత్రికలో మీరిస్తున్న జవాబులనూ, మీ విప్లవ భావాలనూ గమనిస్తున్న మాకు మీ లేఖ సమ్మతం కావడం లేదు.

ఏంటి విప్లవభావాలూ, వ్యక్తిత్వం మీద నమ్మకాలూ, వుంటే రామాయణం పవిత్ర గ్రంథం అనుకోకూడదా?!

జి. ఆర్. ఆర్. — గుంటూరు.

భగవంతుడు ఆడవాళ్లందరికీ యించుమించు తియ్యని కంఠం యిచ్చి మగవాళ్లకు అన్యాయం చేశాడంటాను. మీరేమంటారు?

మీరు చాలా మంది ఆడవాళ్ల కంఠస్వరాలు వినలేదంటాను!

వి. ఎల్. ఆర్. ఆర్. — గానుగపాడు.

ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకోవడం, పెళ్లి చేసుకుని ప్రేమించడం— ఏది ఉత్తమమైనది?

పెళ్లాన్ని మనిషిగా చూడ్డం చేస్తే— రెండూ మంచివే!

కె. ఆర్., కె. జె., కె. ఎస్., కె.ఎ., కె. ఎచ్. — కాజూరు.

స్త్రీ మనస్సుని సముద్రపు లోతుతో పోలుస్తారెందుకు?

అంతు తెలియక పోవడమే కాదు., అలజడికి కేంద్రం— అంచేత.

పి. వి. ఆర్. — వరంగల్లు

ఇంకెప్పుడూ మిమ్మల్ని మీరు తొటకి, మొండి ఘటం అనే పదాలతో రూపు దిద్దుకోవద్దని మనసారా వేడుకొంటున్నాను. . .

చూడు తమ్ముడూ, పేరు ఎలా వున్నా ఫరవా లేదు—ధోరణి అర్థం చేసుకుంటే. మగవాళ్ల మీద కత్తి కట్టాననుకొంటారు చాలామంది— కాని నేను కట్టిన కత్తి వారి సంకుచితత్వాల మీద అని వాళ్లకీ తెలుసు. నాకూ తెలుసు! నేనెంత స్పష్టం, మృదుమధురంగా, సుతారంగా, సున్నితంగా చూపి వెన్న పూసలా . . మసి పూసి మారేడు చేసి చెప్పను . . చెప్పదల్చుకున్నది. అది నా తత్వానికే విరుద్ధం. నేను నిజం అనుకునే దాన్ని, తప్పు అని భావించని దానిని చెప్పడానికి జంకను. అది చెప్పి తిట్లు తిన్నా భయం లేదు నాకు. అంత మొండిదాన్ని. అంచేత తొటకాది నామాలు నాకు తగినవే. నువ్వేం బాధపడకు. బిచ్ ఐ లైక్ యువర్ ఇన్నొసెన్స్!

నీలో నే ఉన్నాను

తెలివి వచ్చేసరికి రెండు ఉత్తరాలు అందుకుంది. ఒకటి మధు అంతిమ సందేశం. మరొకటి మురళి ఆవేదన, ఆగ్రహాలతో కూడిన తిరస్కారం. మధూ వ్రాసిన ఉత్తరం తీసింది ముందుగా కన్నీరు కారుస్తూ...

బృందా!

నీవు నన్నెంతగా ప్రేమించావో నాకు తెలుసు. కాని నామీద ఉండే ప్రేమతో నీవు మరియొకరి జీవితాన్ని బలిపెడుతున్నావంటే నాకు నీ మీద ఉండే పవిత్రమైన ఆరాధ నంతా యింకిపోయి, దానిస్థానే అసహ్యం పేరుకుపోయింది. నా ప్రేమ మూర్తి నా మురళి జీవితంలో ప్రళయం సృష్టిస్తుందంటే ఏవగింపు కల్గుతుంది. స్త్రీ హృదయ మతి సుకుమారమూ, క్షమ, కరుణతో నిండియుంటాయనే అనుకొనేవాడిని. కాని యింత కఠినమైనదిగానూ, కర్కశంగా యితరులను బాధ పెట్టేంత పగతో నిండి పోతూందనుకోలేదు. నేను ప్రేమించిందొక ప్రణయమూర్తి కాదు, కఠినాత్మురాలినని, హృదయం లేనిదానినని అనుకుంటే నా మనసు విలవిల లాడిపోతూంది. నీ ఆశయాల ముసుగులో నుండి నీ భయంకర స్వరూపాన్ని ఊహించలేక మోసపోయాను నా జీవిత మేమయినా, మురళీ జీవితం సుఖశాంతులతో కలకలలాడాలని కలలు కన్నాను. కాని నా ఆశ నిరాశే అయింది.

బృందా! నీ మనసు ఎంత గాయపడిందో, ఆవేశంతో ఆ గాయాన్ని మాన్పుకోలేక ఎలా చిత్రవధ ననుభవించేదీ నాకు తెలుసు. జరిగింది మరిచిపోతేనే నీ జీవితానికి రక్షణ. నీవు మరిచిపోవడమనేది నేను బ్రతికి ఉండగా జరగదని నాకు తెలుసు. అందుకే మీ యిద్దరి జీవితాల నుండి తప్పుకుంటున్నాను. మురళీతో నీవు సుఖపడితేనే నాకు ఆత్మశాంతి. నేనెక్కడికీపోలేను. మీ యిద్దరిలో నూ ఉంటాను. మురళి జీవితాన్ని నీ చేతులలో పెట్టి వెళ్లుతున్నాను. ఇకమీదట అతనిని సుఖపెట్టమనేది నా ఆఖరి కోరిక. నా కొరకు నీవు, మురళి దుఃఖించవద్దు. నేనెక్కడికీ పోలేను. నన్నింతగా ప్రేమించిన నీలోనే ఉంటాను. నీలోనే ఉన్నాను...నీలోనే ఉన్నాను. ఇది నిజం ... మధు ...

బృంద కృళ్లి కృళ్లి ఏడ్చింది. ఎంత ఏడిస్తే ఏం లాభం?...పోయినది తిరిగి పొంద లేము కదా!... మనకు దూరమైతేనే వారి యొక్క విలువలు తెలిసేది. మురళి వ్రాసినది భయంగానే తీసి చూసింది. అది చదివాక గుండెల్లో సముద్రాలే పొంగాయి.

—నిన్ను ఏమని సంబోధించడానికీ మనస్కరించడము లేదు. ఇంత క్రితం వరకూ నేను నీ ఎదుట దోషిగా నిలుచున్నాను. ఏ త్రాగుడు మత్తులో నీ పట్ల నేను నేరం చేసానో దానిని నేటివరకూ దిద్దుకుందామనే ప్రయత్నించి విఫలుణ్ణి అయ్యాను. కాని నామనసు నీవు అర్థం చేసుకోకుండా అదేస్థితిలో నామీద కసి తీర్చుకోబోయి నా మిత్రుణ్ణి నాకు దూరం చేసావు. నా ప్రాణంలో ప్రాణం అయినమధూని నాకు తెచ్చి యివ్వగలవా?... నాదృష్టిలో నీవొక హంతకురాలివి. ప్రాణమైన నా మధూ ఆత్మహత్యకు కారకురాలివైన నిన్ను చూస్తే నాకు కంపరం పుట్టుకొస్తుంది. నిన్ను నేనిక భరించలేను. నీకు ఈ యిల్లు, నా ఆస్తిలో సగం వ్రాసి యిచ్చాను. ఇక్కడే ఉండవచ్చు. నేను మనశ్శాంతి కోసం వెళ్లిపోతున్నాను. నన్ను వెదుక వద్దు. మధు అంతిమ సందేశం చదివాను. కాని అతను వ్రాసినట్లు, త్యాగ మూర్తి అయిన మధూ నీలో ఉండడం అసంభవం. నా కెప్పటికైనా మధూని నీలో చూడగలనన్న భావన కలిగినపుడు, జీవించి యుండగా ఒకసారి చూడడానికి వస్తాను. నా కొరకు నీవు నిరీక్షించవలసిన పనిలేదు. నీ యిష్టమొచ్చినట్లు ఉండవచ్చు.

అసలు నేను త్రాగుడు ఎందుకు మొదలెట్టానో నీకు తెలియదు. అది కూడ విను నిన్ను మనసారా ప్రేమించాను. కాని నా ప్రేమ వెల్లడిచేసి నిన్ను పొందుదామనుకునే సరికి మధూ ప్రేమ వెల్లడి అయింది. నా బాధను నాలోనే దాచుకుని నిన్ను, మధూని మనసారా దీవించాను. నా భగ్నహృదయంలో నిన్ను మధూ వధువుగానే చూడాలన్న భావంతో నన్ను నేనే మరిచిపోయే తాపత్రయంలో

ఎస్. కె. — హైదరాబాదు.

మీరు బొట్టు పెట్టుకోరని ఏమేమో అంటారు కాని, మీరు బొట్టు పెట్టుకుంటారని, నల్ల పూసలు ధరిస్తారని చూసిన నాలాంటి వాళ్లకి అవి బాధగా వుంటాయి. మీ వారి స్పీచ్ రోజున మీర ధరించిన పాత కాలపు హారం చూసి ఆశ్చర్యపడ్డాన

ఎందుకు? వోల్డెస్ట్ యీస్ లేటెస్ట్—. అదీ ఇప్పుడు ఫాషను. . . యిప్పుడు— పవని నిర్మల ప్రభావతి అభిమానంతో యిచ్చిన మట్టెలు కూడా పెట్టుకున్నాను. 'అవి చూసుకున్నప్పుడల్లా నేను జ్ఞాపకం రావాలి' అంది. . .

ఎస్. ఎస్. — బుద్వేలు.

అపకారికి ఉపకారం చేయాలంటారు. అలా వుపకారం చేస్తూ పోతే- మనకేం లాభం!

లాభనష్టాలు బేరీజు వేసి చేసేది ఉపకారం ఎలా అవుతుంది? పెట్టుబడి అవుతుంది.

ఎస్. ఎస్. — విశాఖపట్నం-4.

సినిమా కథలు రాసుకుంటున్న మీ రచయిత్రులకి, ఎందరో మహానుభావులున్న యువభారతి (సికింద్రాబాదు)లో స్థానం ఉన్నట్టా? లేనట్టా?

ఆ సంగతి ఏ కృష్ణమూర్తిగారో, విశ్వనాథం గారో, డాక్టర్ సుబ్రహ్మణ్యంగారో చెప్పాలి. . ఏం? యిన్నాళ్ళూ మగవాళ్లు రాస్తే రాని అభ్యంతరం— సినిమా కథకి— ఆడవాళ్లు రాస్తే ఎందుకువచ్చిందో మీకు!!

ఇ. టి. ఎస్. ఆర్. — సూళ్ళూరు పేట.

పురుషుడికి అధికారం, స్త్రీకి అణకువ ఉండవలసిన మనదేశం యీ గతికి దిగజారవలసిన కారణం!

పురుషుల అధికార దుర్వినియోగం!!

జి. వి. ఆర్. — వీరవాసం.

అంతులేని యీ అవినీతికి అంతం ఎప్పుడు?
అవినీతి చట్ట సమ్మతం చేసినప్పుడు!

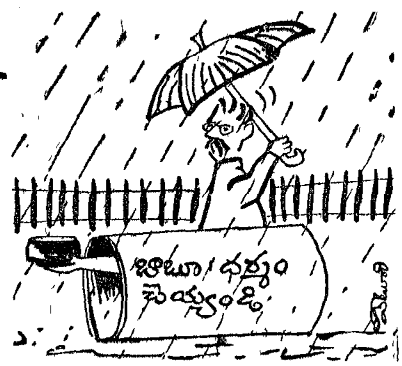

వై. ఎం. ఆర్. చెన్నూరు.

ప్రేమకు, త్యాగానికి తేడా ఏమిటి?
ఏమీ లేదు!

బి. ఎస్. ఆర్. కోనాపురం.

చచ్చి సాధించేది ఏమీ లేదని తెలిసి కూడా ఈ మానవులు ఎందుకు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటారు?
బ్రతికి భరించే ఓపిక నశించి!

—కె. రామలక్ష్మి

త్రాగుడు అలవాటు చేసుకున్నాను ... కాని నిన్ను ద్వేషిస్తున్నాను యిప్పుడు. ద్వేషిస్తున్నాను. నిన్ను...

ఈజన్మ కిక నీ కేమీ కాని—
మురళి...

భగవాన్! నేను చేసిన దానికీ శిక్ష కావలసినదే...ఎవరిని ఏడిపించుదామని ఎగిరిందోవారే తనను జీవిత మంతా ఏడవ మని తిరస్కరించి పోయారు. ఏవరిమీద కసి పెంచుకుందో వారిలో ఒకరు పై లోకాలకెడితే యింకొకరు దేశాలుపట్టి పోయారు. చివరిక్షణం వరకూ శాంతం కోల్పోవని మురళీ, మధూల వ్యక్తిత్వమే చివరికి తనని అశాంతిపాలు జేసింది. వారిద్దరి జీవితాలతో ఆటలాడుకుంది. తన అహంకారమూ, ఆశయాలు ఏమయినాయి తననేమయినా రక్షించాయా. అవే తనను అంధకారంలోకి దించాయి భగవంతుడా! నాకెవరున్నారిక? నే నెవరి కోసం?... అమ్మనుకూడా తన పెంకితనానికి బలియిచ్చింది. అప్పుడు నా కళ్లు మూసుకుపోయాయి. ఇప్పుడు తెరుచుకున్న కళ్లకి చీకటే తప్ప వెలుగే లేదు. నాకేది దారి... భగవాన్!' అంటూ వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది...

* * *

పదిహేను వత్సరాలు కాల గర్భంలో కలిసి పోయాయి. బృందావని జీవితం ఆరోజు తోనే మారిపోయింది. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వస్తానన్న మురళీ కోసం ఎదురు చూస్తూ కాలంగడుపుతుంది. గుండె నిబ్బరంచేసికుని మురళి వదిలి పోయిన ఆస్తిని వృద్ధిచేసి, వచ్చే ఆదాయంతో, పేద విద్యార్థులను చదివిస్తూ, అనాధలను ఆదరిస్తూ తనను తాను పూర్తిగా మరిచి పోయింది. ఒకప్పుడు తనను అసహ్యించుకున్న చుట్టు ప్రక్కలవారే తనను గౌరవించుతున్నారు. ఆవేశం, అహంకారమూ వదిలిపోయి హుందాతనమూ, గంభీరత, ముఖంలో నిర్మలత్వము చోటు చేసుకున్నాయి. నుదుట కుంకుమతో, లేతరంగు నేతచీరలో బృందావనిని చూస్తే ఎవరికైనా నమస్కరించ బుద్ధి పుడుతుంది. ఆమెసదామౌనమేధరించివిప్పుడూ ఏదో నామస్మరణచేస్తూంది మనసులో...

ఒక రోజు సాయింకాలం పాత స్మృతులతో ఎందుకో మనసు పదే పదే కలవరపాటు చెందుతుంది. తోటలో కలతగా తిరుగుతుంది బృంద. యింతలో గోపీ వచ్చి, 'అమ్మగారూ! మీ కోసమెవరో వచ్చారమ్మా! ఇక్కడకు తీసుకు రమ్మంటారా' అడిగాడు వినయంగా. బృందకి చాల విసుగ్గా ఉంది. 'ఎవరో ఏ చందాలకో వచ్చుంటారు; తరువాత రమ్మని చెప్పరా. నా మనసేం బాగోలేదు...' అంది. గోపీ వెనుదిరిగాడు. 'అరే...ఆ రే వచ్చేసారమ్మగారూ' అనరిచాడు...

బృంద కోపంగా వెనక్కు తిరిగింది. ఎవరూ యింత చొరవగా రారు. కాని అతనిని చూసి స్తంభించి పోయింది. మురళి! తనభర్త ఎన్ని యుగాల నిరీక్షణ...తన స్వామి తనను క్షమించాడు...ఆనందం పట్టలేక 'స్వామీ. అంటూ మురళీ కాళ్లమీద పడిపోయింది' 'బృందా! లే' అన్నాడు మురళీ శాంతంగా.

'వద్దు. స్వామీ. యిన్నేళ్లనుండి నా గుండెల్లో పేరుకున్న దుఃఖమంతా కరిగిపోయే, నేను చేసిన పాపమంతా పోయేలా, మీ పాద ప్రక్షాళన చేయనీయండి మురళీ...'

మురళీ కనులు చెమ్మగిల్లాయి.

'బృందా! అంతా విన్నాను. రంగన్న చెప్పాడు. నేను వస్తూంటే దారిలో కనిపించాడు. బృందా! ఎన్ని దేశాలు తిరిగినా మనశ్శాంతి దొరకలేదు. ఎక్కడా మధూని చూడలేకపోయాను. మధూ వ్రాసినట్లుగానే చివరకు నీలోనే మధూని చూద్దామని వచ్చాను. ఎవరి కర్మకు ఎవరు కర్తలు? ... ఏది ఏలా జరగాలో అలా జరుగుతుంది. మనం నిమిత్త మాత్రులం ... ఇప్పుడు నిన్ను చూస్తుంటే నా మధూని చూసినట్లుగానే ఉంది. నాకెంతో తృప్తిగా ఉంది...'అంటూ ఆమెను లేవదీసి అక్కున చేర్చుకున్నాడు.

'స్వామీ! మీరులేని ఈ బృందావని యిన్నేళ్లుగా చిన్నబోయింది.' అనుకుంటూ తన్మయత్వంతో కళ్లు మూసుకుంది.

ఆమె ఆరాధనకు పరవశించాడు మురళి...

వారి మనసుల్లో మధూ వ్రాసినమాటలు మళ్లీ మళ్లీ ప్రతిధ్వనించాయి ... "నీలోనే ఉన్నాను ... నీలోనే ఉన్నాను"అని... ...